

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGTELENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
 Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

POSZTERKRESZTŐ: **BENEDEK JÁNOS.**
 POLITIKAI ROVATVEZETŐ: **Dr. BOROSS LAJOS.**
 ELŐFIZETÉSI SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: **SZÉKELY IMRE.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota
 első emelet, az udvarban.

Akkor is . . .

— márcz. 17.

Éppen ilyen borongós idő volt akkor is; az apró szemekkel permetező eső hol megeredt, hol elállt. És mintha nemcsak az időjárás, de az emberek gondolkozása is ugyanaz volna ma, ami akkor. Ma is el vagyunk telve azzal a reménységgel, sőt azzal a biztos tudattal, hogy ami nekünk természeti, istenadta s alkotmányunkban is kifejezett jogunk, az rövidesen érvényesülni fog. Hogy hogyan és mely órában, azt éppen úgy nem tudjuk most, amikor államunk épületének csak egy két kövét akarjuk megigazítani és megerősíteni, mint ahogyan nem tudtuk ma ötvenhét esztendeje, amikor az ezredéves állam már-már roskadozó ősi falai alá új alapokat raktunk. Ma is tudjuk továbbá, mint ötvenhét esztendeje tudtuk, hogy a mi kívánságaink és el nem utasítható követeléseink ott, ahol időnként a mi sorsunkról döntenek, nem kedvesek; de érezzük, hogy itt már többé nincs helye az alkudozásnak, a huzás-halasztásnak, mely arra számít, hogy idő multával a megfeszített energia is

elernyed, érezzük, hogy az idők be teltek s hogy a gyümölcsnek, a mely megérett, le kell hullnia. Le kell hullnia, mert így követeli a természet rendje, mely nagyobb ur minden emberi akaratnál és hatalomnál.

A természet rendje ez, a természeté, mely már rügyezi a fákat s kikelti a mezők virágait. Így lesz ez mindig, míg csak lesz élő fű és fa a világon, mindig, ha jön a tavasz.

A nemzetek életében nincs minden esztendőben tavasz; ötven, hatvan, néha száz évig is eltart egy-egy periódus, melynek kezdetét az jelzi, hogy új nedvek, új erők jelentkeznek a nemzet fájának testében s a fa új ágakat hajt, új lombot ölt s új és több gyümölcsöt terem. A fa megéri azt, ha jön a kikelet, a nemzetek is mindig megéri, ha erők ébrednek. Az a nagy esemény, az új, az oly hosszú idő óta először *nemzeti* parlamentnek létrejötte valóban a tavaszt jelenti, még akkor is, ha talán egy kései fagy letépi is a még nem is nyíló első virágokat. — Azért mégis itt a tavasz s a tél legfőleg utolsó mérgét adhatja még ki.

Csodálatos a tavasz hatása a nemzet életében is. Egyszerre mennyire erősödik önbizalmunk, amelynek oly sokáig hijjával voltunk; egyszerre tisztában vagyunk vele, hogy a tavasz ébredése ime nem volt még se lehetetlenség s hogy mennyire kicsinyhitűek voltunk, amikor már-már azt hittük, hogy a mi nemzetünk évezredes fája nem hajthat már új ágakat.

Örülünk a saját ébredésünknek; az opportunizmus, a kishitűség lidérczomása alól felébredtünk s nevetünk önmagunkon: kiként is tudtunk álmunkban aggódni s hideg verítéket izzadni attól, ami nem volt egyéb, csak boszorkánynyomás. A sajtóban, ahol akarva-akaratlanul folyton e kérdésekkel foglalkozunk, a közéletben, ahol hangosan beszélünk oly dolgokról, amelyekről pár évvel ezelőtt még aggodalmasan hallgattunk, az iskolában, ahol végre meg merjük mondani igazán a gyermekeknek, hogy ki volt Rákóczi és Kossuth, holott tíz évvel ezelőtt még nem igen volt szabad elszavalni a „Talpra magyar” — mindenütt az ébredésnek, a tavasznak hírnökeit köszöntjük.

Kedvünkkel látszólag ellentét-

A markotányosnő.

Történet 1848-ból.

Irta: **Ábrai Károly.**

Olyan szép kis markotányosnő volt Hajdu Pistáné, hogy bizony nem egy ifju hadnagynak, de még idős törzstiszt uraknak is megakadt szemök rajta; olyan szép fehér arca volt, mint akár a most leeseett hó; olyan égetően szikrázó szeme, mint a legforróbban perzselő nyári nap, mely fölött, mint barna sátor terült el az élfekete, fonyes, hullámos gazdag hajazata.

A táborozás alkalmával ismerkedtem meg vele, de ott volt a férje is, mint honvéd, követte őt, mint hold a napját.

Társzekere tele volt minden jóval, mire a katonának szüksége volt. Volt nála paprikás szalonna, füstölt kolbász, sonka, jó puha fehér kenyér és kalács; ezeken kívül cukor, kávé, rum, tea, likőr, pálinka, szilvórium és bor annyi volt nála, hogy nemzetes Nagy József uram fűszeres boltjában sem több, otthon Debreczenben.

Igen is otthon, Debreczenben, mert ez a kálvinista Róma volt az otthona.

Itt született, itt nevelkedett és itt esküdt férjének örök hűségét.

Alig pár hónap mulva a nász után az egész Alvidék tűzben, lángban állott. A ráczok, horvátok, szerbek gyilkolták a magyarokat. A haza fegyverre szállította minden hű fiát.

Szabad királyi Debreczen városa elha-

tározta, hogy két század önkéntes honvéd harcost állít ki a haza védelmére.

A közgyűlésen, hol ez kimondatott, az ősz Poroszlay Frigyes polgármester elsőnek szólott a végzéshez következőképen:

— Két fiam van, tisztelt közgyűlés, János és Frigyes. Mindkettőt fölajánlom a haza védelmére. Kérem főjegyző ur, írja be neveiket elsőnek az önkéntesek közé.

Mély meghatottság és viharos lelkesedés fogadta a polgármester szavait.

Harmadnapra, éppen piacnapon, vig toborzó indult ki a város közházáról zeneszóval, pompás nemzeti zászlóval s ment végig a Nagyvárad-úton, aztán az ujsorokon felkerülve jött a Péterfián vissza és mikor ezt az utat megtette, a két század debreczeni önkéntes már együtt volt. Nem kellett tovább táborozni.

Hajdu Pista, a fiatal férj, aznap elkésve érkezett haza ebédre.

— Azt gondoltam, hogy talán már elő sem jössz — mondta neje kedves szemrehányással. — Máshoz szegültél. El akarsz hagyni engemet?

Az ifju férj nagyon komoly lett e szavakra.

— Hát aztán mit mondanál, ha azt hallanád, hogy el akarlak hagyni?

A szép nő arcán pajkos kedvesség ömlött el.

— Azt, hogy ha találtál, kit jobban szeretsz, mint engemet, légy vele boldog!

— Pedig már találtam — kötekedett a férj.

— Kinek hívják a drágát?

— Te is ismered. Neve a haza.

A menyecske szemrehányóan nézett férjére.

— Nem jó ezzel a szent névvel tré-
fálni!

— Nem tréfe ez, hanem igaz. A haza minden hű fiát védelemre szólítja. Beállottam az önkéntesek közé.

Az ifju nő szemei a meglepetés első pillanatában könyekkel teltek meg.

— Ne szomorkodjál azért, angyalom, majd csak megtart a jó Isten.

A nő fájdalma azonban csak pár percig tartott, aztán felderült az arca. Azt mondta férjének, hogy nagyon jól tette. Most még jobban szereti ezért!

Néhány nap mulva közelgett az elindulás ideje. Az ifju menyecske vidáman forgolódva készítgetett elő mindent, mit a tábori élethez szükségesnek gondolt. Egyetlen egyszer sem panaszkodott fel férjének elmenetelét.

Ezt azonban bántotta neje ez a közönyös magaviselete. Más asszonyok: hitvértársak, jegyesek, anyák mind sirnak-rinak az elválás miatt. Ez pedig talán még örül.

Az elmenetel előtti utolsó este aztán csak nem állhatta meg, hogy némi szemrehányást ne tegyen ezért az asszonynak.

— Ugy látom, hogy te bizony egy csöppet sem busulsz. Hát jól tesszed!

— Nincs okom busulni!

— Persze, hogy nincs! Téged nem bánt, ha holnap akár örökre is elválnak.

ben van az időjárás ma is, mint ötvenhét évvel ezelőtt. De jól van ez így, a derűs napfény ma még korai volna és megosolna bennünket a nagy napokhoz jobban ille nek a terhes szürke felhők: belőlük permetezik a langyos eső, megduzzasztja és életre fakasztja a földben a magvakat, amelyekből már kelnek a szebb jövőnek virágai

A vér.

március 17.

Most bontakozik csak ki igazán világtörténelmi hatalmas méreteiben az a dráma, mely megrengeti a hatalmas fehér csár birodalmát, s melynek ugylehet, még sok felvonása lesz.

S amint szárnyait bontja, amint megjelenik a színen a véres árnyak, mi egy világtörténelmi folyamat, új eszmék, új gondok, új fejlődés első hullámverését látjuk. Hol fog végződni, ki tudja; mily átalakulást fog maga után vonni, gyöngye ahhoz az emberi képzelet s fogyatékos a gondolkodó lélek konstruáló fegyvertára.

A sárga faj, nem álom s nem agyrem többé; Kelet diadalmas előrenyomulása a maga friss, romlatlan életerős anyagával dokumentált valóság immár s nem frázis Európa és a kultúr népek erkölcsi és fizikai romlottsága. Csak a frázisai nem ismeretesek annak a fejlődésnek, átalakulásnak és hatásnak, mely messze Ázsia mélyéből fog beleszólni az emberiség történetébe.

Évszázadok, talán évezredek mulnak el, míg bekövetkezik újból a világtörténelem annyiszor megismétlődött s folyton ismétlődő ténye: kelet diadala nyugat fölött, a népek feloszlódása s ennyi nemzetöltön át ki vállalkozhatnék még csak a tapogatózásra is? Ki lát bele a Gondviselés terveibe, mely a népek sorsát intézi? Bizonytalan minden, csak egy bizonyos: a vér.

Erdemes ennél a pontnál elmélkedni. Nincs átalakulás, nincs fejlődés durva erőszak nélkül, hiába a finomult érzék, az óriási távolság, mely a történelem előtti idők bar-

hanglaként a XX. század hihetetlen magaslatoz álló hától elválassza, a változás csak külső, a lélek mélyén még mindig ott lapang a véres ösztön vágya, a vadság.

Hát, nincs itt változás, nem lehet itt tökéletesedés? Nincs és ki tudja, lehet-e? Nézzük csak végig az emberiség történetét, nem véres folyam-e az. Volt-e valaha csak egy vértelen forradalom, tisztán az eszmék vajadásából megszületett-e valamelyes eredmény; a népek fejlődésének és szabadságának fékentartóit megihlette-e valaha a tömegből feltörő szükséglet jajsava s volt-e erejük ezt a jajsót meghallani s a vágyak lenyúlásának utat nyitni; nem-e inkább szüntetik engedték megtelni a keserűség poharát s nem a fegyver, az orgyilok, a vér kergette-e őket a megsemmisülésbe?

Es hiába beszélünk mi örületes fejlődéséről az emberiségnek, a huszadik század légiiesen finomult emberéről, undok humbug és világalos szemforgatás az egész mindaddig, míg olosó lesz a legdrágább portéka: az ember, tehát míg tartalom nem tölti meg a csizfa külsőt.

Mondottuk, hogy a most folyó kelet-ázsiai háboru egy évtizedekre szóló látóhatárt nyit meg a gondolkodó előtt, ám ne menjünk olyan messzire, hisz előttünk máris annyi eredménye a háborunak, mely évtizedekre, esetleg évszázadokra foglalkoztathat.

Itt az orosz nép. Valójában közvetlen eredményét nem a messze Keleten, hanem itt tőszomszédágunkban fogjuk látni az orosz-japán háborunak, melynek kiegészítője Oroszország belső forradalma. Mondhatnók a kelet-ázsiai háboru is csak az orosz forradalomért van. S első eredménye az lesz, hogy a forradalom diadalt fog ülni s amint szabad lesz a hatalmas szláv birodalom, félelmebb is lesz s Kelet nagy ereje orosz kapukon, s általuk s rajtuk fog beútni Európába.

Ime tehát ez az új vajadás, ez az új szabadság két oldalú, külső és belső vérengzéssel jár. A vér, a vér! Folytatódik a világtörténelmen áthuzódó vörös vérvonal.

A fejlődésnek csak kezdete ez, milyen lesz vajjon a folytatása? A szeretet eszméi áthatják-e az emberiséget és a mandzsu harcúterén elhullott százezrek megrendítik-e az emberiséget annyira, hogy le tudja majd vetni hamis morálja öltözékét?

S közelebbi év múltán eljutunk végre valahára oda, hogy a fejlődésben tettünk egy lépését s vértelen küzdelmekben fog az emberiség azon az úton haladni, melyet a Gondviselés kijelölt számára?

Kelet fogékony népe s termelő ereje hoz-e ilyen átalakulást. Az eljövendő századokban ur lesz-e a humanizmus és a szeretet?

A kormányválság.

(Saját tudósítónktól.)

— március 17.

Politikai körökben némi feltűnést keltett Tisza István gróf miniszterelnök becsi utazása, de a bécsi utnak és a királyi kihallgatások legalább az ellenzékiek nagyobb jelentőséget nem tulajdonítanak. — Valószínűnek tartják, hogy Tisza gróf jelentést tett a folyó kormányzati ügyekről.

Ertesülésünk szerint Andrássy Gyula gróf legközelebb vasárnap Bécsbe utazik. Bécsi útját megelőzőleg az ellenzéki képviselők, akik legutóbb királyi kihallgatáson voltak, szombaton tanácskozássra gyűlnek össze, amelyen valószínűleg Andrássy Gyula gróf is részt vesz.

Szó volt ellenzéki körökben arról a híreszte eséről is, hogy még április negyediké előtt husz képviselő kérésére összehívják a képviselőházat. Több előkelő ellenzéki politikus úgy nyilatkozott, hogy egyelőre a Ház összehívása nem opportunus dolog, mert ma még senki sem adhatja föl a reményt arra, hogy április negyedikéig felelős kormányunk lesz, vagy legalább a kormány megalakítására s felsége addig megbízást ad. Nem tartják kizárt dolognak, hogy Andrássy Gyula gróf már legközelebbi bécsi kihallgatásakor végleges megbízást kap a kormányalakításra, vagy pedig meghatalmazást olyan kormányzati program alkotására, amelynek alapján a szövetséget ellenzékkel, illetve a vezérbizottsággal tárgyalásba, esetleg alkudozásba boosátkozhatik.

— De hátha nem válunk el? — kérdezte a nő hamiskás mosolylyal.

— Hogy gondolod ezt?

Ugy, hogy veletek megyek én is.

— Táborban nincs helye az asszonyfélének.

— Dehogy is nincs! Beszéltem Zurics kapitány urral. Mint markotányosnő megyek veletek. Ha fáradt lesz: ételt és italt adok; ha csatában sebet kapsz: ápollak. ha meghalnál, együtt halnék meg veled! Nem jó lesz így?

Hát hogyan lett volna így jól? Így aztán a katonai élet is sokkal kedvesebb. Még meghalni is édesebb lesz a hazáért!

Másnap reggel elindultak az önkéntesek. A fiatal markotányosnő kísérte őket saját szekereén. János, az öreg kocsis, hajtotta a lovat. Nagy nemzetiszínű zászló lobogott a kocsin elején, két oldalán pedig bádoglemez táblára ez volt felírva: „Markotányos kocsi!”

A fiatal markotányosnő azután ferjével együtt résztvett az egész téli és nyári hadjáratban s ennek minden viharában.

A temesvári csatában férje megsebesült. Egy közelében szétszakadó gránit szilánkjára esett nehézsébet.

Hőselekké neje, ki mindig közelében volt, kivitte őt a osatavonalból, kocsijára tette és bekötözte sebet.

A magyar sereg pedig elvesztette a csatát. Rendetlen zavarban futott a szélrózsa minden irányában.

Az ifju markotányosnő János bácsival,

a kocsisal tartott haditanácsot afelül, hogy merre meneküljenek.

Legjobb lesz, ha Erdélybe mennek, — vélekedett az öreg. Ott még bizonyosan van magyar hadsereg.

Alig haladtak át azonban a dévai szoroson, midőn a láthatáron utánuk száguldó kozákokat vettek észre.

Azok is bizonyosan meglátták őket, mert gyorsabban kezdtek utánok ügetni.

— Mindjárt elfognak bennünket! — mondotta az öreg János, aggályosan tekintgetve vissza.

— Majd megállítom én a vitézeket — mondotta a markotányosnő, figyelmesen körülnézegetve.

Az erdős utnak egy kanyarulatánál megállította a kocsi; volt rajta két hordó pálinka, az egyiket levétette Jánossal s oda tette az ut közepére félig dült helyzetben, mintha leesett volna a kocsiról; kivette dugaszát s egy keveset kiöntött belőle a földre, hogy a szesz szaga érezhető legyen.

Aztán nagy sebtében egy kis gödröt ásva mellé, beletett egy vászonzacskót, melyben tíz font lőpor volt.

A temesvári csataterén találták, hihetetlen valamilyen löszerszállító kocsiról eshetett le. A lőporba kanócsot tett, melynek végét meggyújtotta s végre az egészet befedte porral.

Ázzal sebesvágatva ügettek tovább. A kozákok pedig gyors trappban közeledtek. El akarták a kocsi fogni. Mikor a

hordó közelébe érkeztek, megállottak, egy pár közülük leszállott lováról, hogy megnézze, mi van benne. Bizonyosan arról a futó kocsiról esett le. Megismerték a szagáról. Nagy örömmel kiáltottak föl, hogy: „Vutkil!” (pálinka). Ez aztán megállit minden igaz hitű kozákokat még a paradicsomba vezető útjában is!

Mindnyájan leugráltak lovaikról, felvették nagy örömmel a hordót, kitéltették belől egy pár kulaocsal, aztán jókat húztak belőle. Felséges ital. Vajjon belefér-e a kulaocsokba. Kár lenne egyetlen kortyot is itt hagyni belőle.

Mikor pedig e felett tanakodva mindnyájan ott állottak egy szűk körben, az elrejtett tűzakna mennydörgésszerű csattanással felrobbant, a meggyuladt szeszből tűzesőt szórva s közötté a kozákokat a csillagos égbe röpítve.

Déváról a markotányosnő a hegyek közé vágva, kétnapi halálos hajsza után eljutottak Debreczenbe, behajtottak egyenesen az ősi házba, melyet a szomszéd jóakarata gondozott az egész hosszú időn át.

— Te engem magaddal elvittél markotányosnőnek, én pedig tégedet haza hoztalak civis polgárnak — mondta a nő, örömmel ölelvén keblére megmentett férjét.

— Istené legyen érette a diosőség! — mondották mindketten, szeretettel borulván egymásra.

Azok a képviselők, akiknek két mandátumuk van, a törvény értelmében a tegnapi napig be kellett jelenteniök a képviselőház elnökének, hogy melyik mandátumról mondanak le. Barabás Béla már régebben lemondott a vácsi mandátumról, most pedig Lukács László pénzügyminiszter és Graenzenstein Béla pénzügyi államtitkár tett jelentést a Ház elnökének a mandátum dolgában. Lukács László a körműcsházi mandátumot tartotta meg és a győri mandátumról mondott le. Graenzenstein Béla az oraviczai képviselőiséget tartotta meg és a soproni mandátumról mondott le. Tallián Béla földmívelésügyi miniszter a szegedi mandátumról mondott le. Sándor János államtitkár pedig a marosvásárhelyi mandátumáról.

Rákosi Jenő a Kardos Samu nagy művéről.

márcz. 17.

Az egész országban, de főképen Budapesten méltó nagy feltűnést keltett dr. Kardos Samunak, Debreczen e nagy tudású kiváló képzettségű ügyvédjének hatalmas munkája, mely március 15-én jelent meg s melynek címe: „*Báró Wesselényi Miklós élete és munkái.*” Az ország közvéleménye már a megjelenés utáni napon is nagy elismeréssel emlékezik meg Kardos Samu nagy művéről. A Budapesti Hírlap nagy-névű főszerkesztője, Rákosi Jenő a könyv megjelenése alkalmából a következő levelet intézte Kardos Samuhoz:

Budapest, 1905. március 16.

Tisztelt Uram!

Kedves Barátom!

Becsés küldeményét, melyet nemes szíve ajándéknak nevezek, megkaptam és köszönöm. Azt a hivatkozását, melyet a szép és nevezetes március 15-én küldi nekem, nagy és szép munkáját olybá veszem, mintha egy marék virágot tett volna melléje.

Önt pedig irigylésre méltó boldog embernek dicsőítem. Hiszen e könyv megjelenésével egy édes, rajongó álma teljesült. És nem úgy, mint a sors ingyen ajándéka, hanem mint egy hosszú, ernyedetlen, szeretettel teljes munka gyümölcse; mint aki magot ültet, látja kikelni, körülveszi gondjával; keze, elméje ernyedetlen munkájával ápolja, gyarapítja és hosszú évek múltán ime megnőtt dicsően a terebélyes fa és dicsősége édes árnyékát kínálja a jeles munkásnak, a lelkes hazafinak, a hálás, hű embernek, akinek kalauzai nagy vállalkozásában a legnemesebb emberei voltak.

Isten tartsa meg Önt Uram erőben, egészségben, az élet tiszta örömeiben.

Hála, elismerés jutalmazza munkájáért és mindenképpen felett szívének megelégedettsége. Gyarapodjék meg a családja anyagi és erkölcsi javakban és tartsa önt tiszteletben késő öregségéig, aki neki is a nemes példaadója munkában, kitartásban, lelkesedésben és a legszebbre való törekvésben: a nagy és nemes lelkek és hazafiak dicsőségé-

nek a tiszta emlékének hű és önzetlen szolgálatában.

Még egyszer köszönöm baráti megemlékezését. Híve és szolgálója:

Rákosi Jenő.

Itt említjük meg, hogy a nagy értékű remek munkából holnap, lapunk tárczarovatában mutatót közlünk és legközelebb ismertetni fogjuk dr. Kardos Samunak nagyszabású művét.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

A református zsinat. Budapesten az ügyvédi kamara dísztermében tegnap délelőtt tíz órakor nyílt meg a református zsinat második ülészaka, amelyen a zsinatnak csaknem összes tagjai megjelentek. Az új ülészak Kun Bertalan püspöknek, a zsinat egyházi elnökének ájtatos imádságával kezdődött, mire Bánffy Dezső báró világi elnök a zsinat második ülészakát megnyitottnak nyilvánította.

Sajnálattal jelentette ezután az elnök, hogy a múlt ülészak óta a zsinatnak két tagja: Benedek István és Doroghy Lajos meghalt. Emlékeztük és az egyház körül szerzett érdemeiket a zsinat jegyzőkönyvileg örökíti meg. Jelentette továbbá az elnök, hogy a tiszántuli kerület elnöksége és a zsinat elnöksége között a zsinati választások dolgában nézeteltérés támadt. Az alkotmányügyi bizottság feladata lesz a törvény kellő értelmezésével a félreértést eloszlatni. Az igazoló bizottság jelentését Ravácsy György terjesztette elő. Tudomásul vették. Bánffy Dezső báró jelentette ezután, hogy a zsinat első ülészakának végén egy bizottságot küldöttek ki, amelynek feladatává tették, hogy az 1848. XX. törvénycikk végrehajtása dolgában tárgyalást folytasson a kormányval. Ez a bizottság feladatának megfelelt s beterjeszti most jelentését a zsinathoz. A jelentést az adóügyi bizottsághoz utasítják. Ugyancsak Bánffy Dezső báró elnök fölemlíti, hogy a múlt ülészak végén a zsinat azt határozta, hogy az új ülészakban folytatni fogja a törvénytervezetnek az egyházi adózásra vonatkozó részét. Mielőtt azonban a zsinat a határozatnak megfelelné, az elnökség célszerűnek tartaná, ha a gyűlés egy időre konferenciává alakulna át s ez a konferencia megállapítaná a tárgyalás és a tanácskozási idő beosztásának rendjét. Koncz Imre esperes azt akarta indítványozni, hogy a törvénytervezet adóügyi részét vegyék le a napirendről. A zsinat Bánffy indítványát elfogadta, mire a zsinat értekezletté alakult át. Az értekezletről az elnökség a nyilvánosságot kizárta.

A tiszántuli ev. ref. egyházkerületből felküldött zsinati tagok közül nem jelenhetett meg gyengélkedése miatt az aggfőpásztor: Kiss Áron, aki helyett mint püspökhelyettes, a rangban legidősebb esperes: Dávidházy János jelent meg. — A zsinat két halottját is a tiszántuli egyházkerület siratja. Bencsik István a nagybányai és Doroghy Lajos a hevesnagykunsági egyházmegye esperese meghaltak.

Bencsik István helyett Széll György és Doroghy Lajos helyett Vaday Ferencz egyházi póttagok hivattak be. Az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye a kerület által nem igazolt rendes képviselő: Zsigmond Sándor helyett Kiss Ferencz püspökladányi lelkész, eddigi póttagot választotta meg rendes taggá. Dávidházy János helyett Szele György, a megjelenésben akadályozott Lengyel Imre ny. táblabíró, Dóczy Imre tanárképviseelő, Segesváry József egyházi rendes, Marjay Péter egyházi rendes, György Endre világi rendes, Görömbey Péter egyházi rendes és Ritoók Zsigmond világi rendes képviselők helyett ugyanezen sorrendben behivattak: Simon Károly, Bartos Béni, Beray József, Végh József, Szegedy Gyula, Nagymáté Albert és K. Nagy Sándor póttagok.

Bibliaolvasó-est. Az akadémiai ifjúság tegnap folytatta bibliaolvasó estéinek sorozatát. — Tegnap Somogyi József II. hittanhallgató magyarázata János ev. V. részét.

Rákosi Viktor az ifjúság zászlóavatási ünnepén. A március 15-iki ünnepéről Hajdunánásról hazatérőben Rákosi Viktor képviselő városunkban időzött. Ezt az alkalmat felhasználta az ifjúság arra, hogy Rákosit a május 7-én tartandó zászlóavatási ünnepélyére meghívja. Rákosi készséggel megígérte megjelenését.

Gyorsíró egyleti közgyűlés. A Főiskolai Gyorsíró Egylet szűrdán e hó 22-én délután 8 órakor közgyűlést tart.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken Nagy Terus vendégfellépté- (vel „Heidelbergi diákélet”, színmű. („C” bérlet.)

Szombaton „A boszorkány”, dráma. („A” bérlet.)

Vasárnap d. u. „Szókimondó asszonyosság”, színmű, este „János vitéz”, daljáték. (bérletszünetben.)

Osige Böske vendéglátéka. A vigszínház kedves művésznője: Osige Böske, aki a múlt alkalommal néhány estén vendéggént fellépett a debreczeni színházban, legközelebb ismét gyönyörködteti bájos, eleven játékkal a debreczeni közönséget. Az igazgatóság még nem állapította meg, hogy mely darabokban fog fellépni Osige Böske.

Színházi hírek. Pénteken mutatkozik be a debreczeni közönségnek Nagy Terus a „Heidelbergi diákélet” Katicza szerepében.

Vasárnap két előadás lesz, d. u. színpad kerül Beöthy László és Rákosi Viktor látványos színműve az „Aranylakodalom”. Este Bakonyi Károly és Kaesoh Pongrácz 3 felvonásos daljátéka a „János vitéz” kerül színpad.

Március 24-én lesz a premierje Vályi Nagy Gusztáv színművének a „Gábor diák”-nak.

NAPI HIREK.

— **Személyi hír.** Domahidy Elemér, Debreczen város és Hajdúvármegye főispánja ma, két heti tartózkodásra Budapestre utazott, hogy ott a zsinati gyűlésen részt vegyen.

— **A gázgyár tisztító épülete.** A gázgyár tisztító épülete fedélszerkezetének építésére meghirdetett árlejtés útján beérkezett ajánlatokat ma d. e. 12 órakor bontották fel.

— **Az alsó nyirvidéki vízlecsapoló társulat közgyűlése.** Az alsó-nyirvidéki vízlecsapoló társulat ma d. e. 10 órakor tartotta meg közgyűlését a város háza nagytermében Kovács József polgármester, társulati alelnök vezetése mellett. A közgyűlést választmányi ülés előzte meg.

— **Dr. Kardos Samu könyve.** A Budapesti Hirlap mai száma a következőket írja: Wesselényi Miklós báró élete és halála ezimén kétkötetes nagy munka jelent meg Kardos Samu dr. debreczeni ügyvéd kezéből. Ára a két kötetnek 30 korona. Egy nemes becsvágtyól sarkalt férfi munkája ez. De voltak más munkatársai is: tiszta hazafiság és önzetlen munkaszeretet, a nagynak emberben való szeretete és lelkes kultusza, ifjúkori benyomások varázsa, írói készség, lelkiismeret és szeretet. Kardos Samu dr. a magyar monografikus irodalomban magának nagy és becses emléket állított ezzel a munkával, melynek némely részletére még lesz módunk visszatérni.

— **Vizsgálat a szegényházban.** Ma délelőtt Oláh Károly tanácsnok és Haty Jenő számvevő a szegényházban pénztár és raktár vizsgálatot tartottak. A vizsgálok mindent rendben találtak.

— **Munkaközvetítő intézet Debreczenben.** Ezelőtt három évvel Hegedűs Sándor akkori kereskedelmi miniszter mozgalmat kezdett, hogy az ország nagyobb városaiban a városok és az illetékes körök hozzájárulásával állami munkaközvetítő intézeteket létesítsen. Debreczenben is megindult akkor ez irányban a mozgalom, sőt a város ezer koronát szavazott meg e célra, valamint a kereskedelmi és iparkamara is több száz koronát. Azóta aztán elaludt az egész dolog Debreczenben. Ámde más városban ezt a szerencsés eszmét nem hagyták kiaknázatlanul. Pozsonyban e hónap 15-én nyitották meg az állami munkaközvetítő intézetet, mely által a munkás könnyen jut munkához, az iparos pedig könnyen szerezhet embert. Ezen kívül óriási előnye a munkaközvetítő intézetnek, hogy egész munkáját díjtalanul végzi óriási kiadástól kímélvén meg a munkát és munkást keresőket. Nálunk Debreczenben két korona, vidékre hat korona a közvetítés díja. Épen ezért abból az alkalomból, hogy Pozsonyban megnyílt az állami munkaközvetítő, iparos köreink figyelmébe ajánljuk, támasszák fel halottaiból ezt az ügyet. Ha az eddig adott összegekhez még ad a kamara is, az ipartestület is, úgy a kormány a hozzájárulást látván — a segítségül ajánlott összeg igénybevételevel megteremtén a debreczeni munkaközvetítő intézetet, melynek áldásos működésére szüksége van Debreczen iparosainak is, munkásainak is.

— **Ozory István felgyógyult.** Általános és nagy részvétellel fogadták néhány héttel ezelőtt azt a hírt, hogy a debreczeni akadémia kiváló igazgatója és tudós tanára: dr. Ozory István nagybeteg. Örömmel jelenthetjük, hogy a derék tanférfi betegségéből felgyógyult, sőt már az igazgatói teendőket is átvette.

— **A gazdasági ismétlő iskola építése.** A tanács a gazdasági ismétlő iskola építésére 37,353 kor. 60 fillér, árlejtést hirdetett. A beérkezett ajánlatokat ma d. e. 11 órakor bontották fel Oláh Károly tanácsnok elnöklése alatt, dr. Magoss György főügyész, Aczél Géza főmérnök, Madarász Sándor számvevő, Hutflész Kázmér, Rickl Tóni, Váczy János és Horváth István tagokból álló bizottság előtt. Ajánlatokat adtak be: Losonczy János az asztalos, lakatos, üveges és mázó munkákat 9%; Balogh Gergely és Kopányi József társvállalkozók az ácsmunkákat 9%; Kereszturi és Nagy társvállalkozók a bádogos munkákat 5%; Blaskovits Mihály az asztalos, lakatos, üveges és mázó munkákat 14%; Erdődy Lajos a föld, kőműves és elhelyező munkákat 2 százalék; ifjabb Pethő György az ácsmunkákat 12,5 százalék, Biczó Gyula az összes munkálatokat 9 százalék, a föld, kőműves, elhelyező munkát 4 százalék, Kerékgyártó Sándor a bádogos munkát 7,1 százalék; Horváth József az ácsmunkát 17,1 százalék; Tóth Lajos az összes munkát 4 százalék; a föld, kőműves munkát engedmény nélkül; Tóth István és Horváth József társvállalkozók a föld, kőműves és elhelyező munkát 6 százalék; Dorsch Hugó és Juhász István az asztalos, lakatos, üveges és mázó munkát 12,1 százalék engedménnyel hajlandók felvállalni. Az ajánlatok felett a tanács határoz.

— **Csokonairól.** A Szilády Aron szerkesztésében megjelenő „Irodalom történeti közlemények” idei első füzeté valóságos Csokonainak van szentelve. Ebben a füzetben találjuk az alábbi tehetséges, kiváló debreczeni íróktól: Zoltai Lajos: Adatok a Csokonai-család életéhez. — Barcsa János dr.: Két nő bírálata Csokonai Dorontyjáról 1804-ben. — Emlékezetnek okáért Csokonai M. Közlő: Oláh Gábor.

— **Borsszem Jankó bojkottálása.** A Debreczeni függetlenségi kör — választmányi útján a „Borsszem Jankó” ez. élelclapot 1905. évi február 5-iki számában „Memento” ezimén megjelent hazafiatlan és a Kossuth Lajos iránt való hazafias kegyelet mélyen sértő verse miatt, a körből örök időre kitiltotta.

— **Exhumálás Mipepéresen.** A múlt év decemberében halt meg Erdélyi József mipepéresi lakos felesége. Még el sem temették az asszonyt és a férj már másikat hozott az akkor még halottas házhoz. Azóta hit nélkül élt együtt Erdélyi József az új asszonnyal. A faluban persze nagyon is pertraktáltak az egész dolgot, sőt egyre hangosabb, általánosabb lett a vád, hogy Erdélyi megmérgezte a feleségét. A gyanu a csendőrség fülébe is eljutott e mivel a feltevés valószínűnek látszik, jelentést tett a csendőrség a kir. ügyészségnek. Ma a vizsgálóbírósnak néhány csendőrrel kiment Mipepéresre és dr. Isoó János törvényszéki orvos jelenlétében exhumálják Erdélyi németemét, hogy nem bünténynek esett-e áldozatul.

— **Márkus Lili hangversenye.** Pár nap választ el Márkus Lili hangversenyétől, mely e hó 19-én, vasárnap este lesz a zenede dísztermében. A hangverseny iránt

olyan általános érdeklődés nyilvánul, amelyre régen nem emlékezünk. És ezen érdeklődés tökéletesen érthető, mert ezáltal alkalma nyílik a debreczeni közönségnek egy kiváló, nagy tehetségű művésznőt megismeroi, aki mindenütt, ahol eddig művészetét ragyogtatta, szenzációzás sikert ért el. A hangverseny fényes műsora következő: Liszt: Cantique d'Amour. Chopin: Nocturne (b moll). Chopin: Étüde (ges dur). Chopin: Ballada (g moll). — Grünfeld: Románca (fis dur). Raff: Rigandou. Schubert (Fischhoff) Balletmusik. Sauer: Murmure du Vent. Sauer: Espenlaub-concert etüdeök. — Liszt: Waldesrauschen (Concert-Étüde). Liszt: 12-ik magyar ábránd. Helyárok: Ülőhelyek I—V. sorig 5 korona, VI—X ig 3 korona; állóhely 2 korona. A hangversenyre szóló jegyek, — melyek Csáthy Ferencz könyvkereskedésében kaphatók — már tulnyomó részben elfogytak.

— **A jog- és pénzügyi bizottság szombatán,** e hó 18-án Vassey Imre főjegyző elnöklése alatt ülést tartott ma d. u. 3 órakor a város háza nagytermében, melynek tárgyai lesznek: 1. Belügyminiszter leirata az 1905. évi költségeloirányzat tárgyában. 2. A főiskolai ifjuság kérelme, hogy a város az ifjusági zászló május 7-én tartó ünnepségeihez 4000 korona segélyvel járjon hozzá. 3. A városi gyalogrendőrök kérelme fizetés- és lakbérilletmény felemelésére, illetve drágasági pótlék megszavazása tárgyában. 4. Esetleges fontos közgyűlési ügyek.

— **Esküvő.** Dr. Strelinger Viktor, jó hírnevű debreczeni orvos, e hó 28-án tartja esküvőjét Guttmann Ignác földbírtokos kedves leányával Vilmával, Tolosván.

— **Kerékgyártók szállója.** Az ipartestületi kerékgyártó szakosztály tegnapi délután ülést tartott az iparosok tanácstermében. Az ülésen a saját iparágukra kiterjedő munkaközvetítő iparoszalló felállításáról tárgyaltak. Most ugyanis a kovácsoknak van szállójuk s itt csak kovácssegédek találhatók. A másik szallón minden iparág képviselve van, de ezeket a segédek főképpen vidékre viszik. Hogy tehát a helybeli kerékgyártók könnyebben jussanak munkához, elhatározta a szakosztály, hogy szállót létesít. Bizottságot választottak, melyet memorandum szerkesztéssel bíztak meg. A memorandum, melyet valamennyien aláírnak, a kerékgyártó társulat elnökségének szól, hogy a társulat pártolja a szakosztálynak e valóban egészséges tervét.

— **Árverés a rendőrségen.** Ma délelőtt a bűnügyi osztály iktatójában árverés volt, melyen a talált tárgyakat adták el. Az árverésen csinos összeg gyűlt össze, melyet a városi szegényalaphoz osztolnak.

— **A nyugdíjellenőrző bizottság** — tegnapi délután Kovács József polgármester elnöklése alatt ülést tartott, amelyen nyugdíjazási és kegydíj ügyekben hoztak határozatot Erdélyi István r. fogalmazó saját kérelmére március 1-től javasolják nyugdíjazni. Erre a fogalmazói állásra a márciusi közgyűlés után meghirdetik a pályázatot s egy későbbi közgyűlésen választás útján töltik be az állást. Szombathy János özvegyének özvegyi segélyt és nevelési járulékot szavazták meg s javasolják 1178 korona megadását. Szombathy János közel 20 évig szolgált várost s nagy családdal bíró özvegyének a közgyűlés ez összeget bizonyára meg is fogja szavazni. Varga István rendőrsparancsnoknak 2 évi fizetését végkielégítésképpen kívánják megszavazni.

A legkiválóbb orvosok nyilatkozata szerint Mattoni Giesshübler savanyukutja kitűnő gyógyhatású a légző- és emésztő-

szervek minden betegségénél és igen hasznos óvszernek is bizonyult az utóbbi években a járványok által meglatogatott vidékeken. Valóságos unikum Mattoni Giesshüblerje mint diatetikus ital, mert egyetlen ásványvíz sem olyan alkalmas a folytonos, szakadatlan használatra, mint ez a savanyúvíz, mely teljesen nélkülözi a vas, mész és gipsz által előidézett mellékízt, mely alkotórészek pedig a többi, talajból fakadó, ásványvízeknél nagy mennyiségben fordulnak elő. Ennek, a tiszta alkalikus savanyúvizet jellemző, a természetes ásványvízeknél ritkán található, tulajdonságnak köszönhető Mattoni Giesshüblerje, hogy dacára az utóbbi időben tömegesen piacra hozott savanyúvizeknek, fogyasztása állandóan növekszik és rangban, mint Ausztria-Magyarország legnagyobb ásványvíz-szétküldése szerepel.

— **A Sídoli-csirkusz Debreczenben.** A világszerte híres Sídoli csirkusz, mely most az európai államokban nagy sikerrel működik, június hónapban Debreczenbe jön és harmincz napon keresztül tart előadást városunkban. A híres csirkusz májusban jön Magyarországra és az első nagyobb állomáshelye Debreczen lesz.

— **Megvádolt rendőrfogalmazó.** Nemrégiben a rendőrség egyik tagjának intrikálására Ács Nagy Ferenc rendőrfogalmazó ellen fegyelmi vizsgálatot indítottak. A fegyelmi vizsgálat most azzal végződött, hogy a derék, becsületes és ügyes rendőrfogalmazót visszahelyezték állásába és a mezőrendőri ügyek vezetésével bízták meg, fényes elégtételt szolgáltatva az ártatlanul megvádolt fogalmazónak.

— **Öngyilkosjelölt zenész.** Megirtuk, hogy Hajdu Béla 19 éves hajdu-hadházi muzsikus meglötte magát. — Az ifju, kinek mellén a söré ek tenyérsnyi nagyságu sebet szakítottak, azóta nagy betegen feküdt szülei lakásán. Tegnap délelőtt orvosai tanácsára behozták Debreczenbe s itt a kórházban helyezték el. — A boldogtalan ifju sorsán azonban már ez sem fog változtatni, állapotja annyira reménytelenül vált, hogy halálát minden pillanatban várják.

— **Botrány egy mulatságon.** Szegeden történt, hogy egy bál után a vendéglőben Orley Kálmán dr. szegedi pénzügyi fogalmazó és Záróczky Géza a Tiszai-Étterm pinzére között differenzia támadt egy üveg pezsgő tárgyában. A jelenvolt Robelly építész beleszólt a dologba, minek folytán Orley és a szintén jelen volt Tannay György provokáltak Robellyt. A szegedi járási bíróság előtt tegnap tárgyalták az ügyet. Orleyt becsületsértés miatt száz korona pénzbüntetésre, Záróczkyt könnyű testi sértés miatt 8 napi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre és becsületsértés miatt külön 100 korona pénzbüntetésre ítélte a bíróság.

— **Elveszett.** Egy szegény napzámós ember a Faragó-utcán elvesztette pénztárczáját, melyben a saját és társai pénze volt. A szegény embert a veszteség mélyen lesújtotta s becsülete is kockán forog, ha csak a megtaláló a rendőrség útján elveszett pénzét vissza nem adja.

— **Halálosítások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálosítási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Alföldy József ev. ref. 47 éves, Nagy Mária ev. ref. 14 éves, Ókrós Sándor róm. kath. 54 éves, Szilágyi István ev. ref. 18 hónapos, Jenei Zsuzsanna ev. ref. 8 éves, Pap Ferenczné ev. ref. 77 éves, Tavcsik Erzsébet róm. kath. 4 hónapos, öz. Kádár Józsefné ev. ref. 85 éves, Barna Er-

zsébet ev. ref. 54 éves, Szabó Mihály ev. ref. 58 éves, Szakál Erzsébet ev. ref. 22 éves, Fehér János ev. ref. 4 hónapos, Kovács István róm. kath. 1 hónapos, Bagi László ev. ref. 1 hónapos, Grünfeld Ilona izr. 1 hónapos.

TÖRVENYKEZÉS.

Megvádolt tisztviselők.

Esküdtszéki tárgyalás.

— március 17.

A hajdumegyei doge-palota czímen Bessenyei Ferencz volt balmazújvárosi jegyző, az Igazság czímű volt debreczeni lap szerkesztője három évvel ezelőtt röpiratot adott ki, mely súlyos vádakot tartalmazott Hajdúvármegye tisztikara ellen. Később a röpirat szerzője és Pozsgai Imre segédjegyző a belügyminiszterhez adtak be feljelentést a megye néhány tisztviselője ellen.

A miniszter nem adott helyet a feljelentésnek, mire a meggyanusított tisztviselők bűnvádi feljelentést tettek Bessenyei és Pozsgai ellen.

A debreczeni kir. törvényszék mint esküdtszéki tárgyalás kezdte meg az ügy főtárgyalását dr. Szücs Miklós elnökelete alatt.

Sajtó útján elkövetett rágalmazás miatt emelt vádat az ügyészség. A vádlottak szerzőségüket beismerik, de nem érzik bűnösöknek magukat.

Tanuként és sértettként hallgatták ki ma Hajdu vármegye főtisztviselőit. Majd a déli órákban a kérdések megszövegezésével foglalkozott az esküdtszék. A perbeszédre és ítélethozatalra ma este kerül a sor.

TÁVIRATOK.

A „Debreczen” eredeti távirata.

A politikai helyzet.

Budapest, március 17. A király a hó 19 én este fél 8 órakor érkezik Budapestre. A király hosszabb ideig fog a fővárosban tartózkodni. Három hétre tervezik a király budapesti tartózkodását. Bécsből távirati úton rendelkeztek, hogy minden készen várja az uralkodót. Az osztrák főváros politikai köreiből a király budapesti tartózkodásával a *váltságot befejezettnek tekintik.* E szerint a döntés napok kérdése és talán már *április előtt bemutatkozik az új kormány.*

Orosz-japán háború.

Budapest, március 17. Pétervárról jelentik, hogy *Kuropatkin felmentették a fővezérségtől.* Utódául Linevits tábornokot nevezték ki.

Budapest, március 17. Pétervárról táviratozzák, hogy a haditörvényszék foglalkozott Grippenbergtől tábornok ügyével és kimondták, hogy a Tako melletti magatartása helyes volt.

Budapest, március 17. Tokióból jelentik, hogy a japánok Tienlingen-tul is folytatják a vert orosz sereg üldözését és 17

mértföldet haladtak előre. Az oroszok Tienling kiürítése után felgyújtották az összes raktárakat.

A soproni mandátum.

Budapest, március 17. Gränzenstein államtitkár lemondásával megüresedett soproni mandátumra a szövetséges ellenzék Berecz Abelt jelölte. Pártonkívüli programmal gróf Széchenyi Emil volt főispán, ki csak a múlt héten mondott le, szándékozik fellépni.

Tőzsde.

Budapest, március 17.

Buza	1905 áprilisra	19 16
Buza	1905 októberre	18 96
Rozs	1905 áprilisra	16 88
Rozs	1905 októberre	15 32
Tengeri	1905 májusra	15 38
Zab	1905 áprilisra	15 24
Zab	1905 októberre	14 26

Készáru: 5-vel olcsóbb.

A hadbíró és a káplár gyilkosa.

Ítélet helyett börtön.

— Saját tudósítónktól.

— március 17.

Keller István, a szomorú hírnévre vergődött 46-os tizedes, aki Lőrök Lajos czimboráját a múlt hónapban egy szegedi kazárnyában játékból agyonlőtte, tegnap állott az aradi várban a hadbíró előtt.

Keller István, a deli szép katona, akinek duzzadó izmai csak úgy feszültek a katona-mundér alatt, most már szánalmas, összeroskadt ember.

A lelki fájdalom, mely mardossa, végképp megtörte s a kin, mely lelkét tépdési, örülttette. Még szegedi fogságában észlelték rajta az örülttségi tüneteket. Az aradi várban aztán végleg megbillent a szegény katona lelki egyensúlya.

Folyton az általa agyonlőtt Lőrök Lajos tizedes társ alakja lebeg előtte. Tegnap is, amikor délelőtt a hadbíró előtt összeült s elővezették Kellert, amint a szuronyos bakák között állott, egyik órát a kedves, meghalt czimborájának nézte. Szomorú, sápadt arcán az örült ember mosolya játszott.

— Te vagy, Lajosom?... Csakhogy megkerültél. Gyere ölelj meg. No, ne sirjál, mert kitéped a szívem. Ugy szeretlek, Lajoskám, hogy még a csillagomat is neked adom...

Azután egyszerre fájdalmas, kinzó hörgés tört elő a roskatag, gyilkos tizedes torakából. A szó elhalt ajkán. Keserves, fájó zokogásban tört ki.

— Hát nem te vagy az? Miért osalogsz?

Azután kiálló, düledt szemekkel meredt rá az előtte ülő, megindult hadbírákra:

— Ne bántsanak, a Lajosom megbocsájtott.

Egy szempillantásra magához tért. A súlyos bilincs, mely két kezéről csüngött alá, megesőrtent. Keller István a kezén levő bilincset a fejéhez vagdosta, törte, szarta magát. Már többször követett el kísérletet, hogy elemesse magát, de nem sikerült szándéka, mert őrei esetről-esetre megakadályozták.

A tárgyalás során Keller a hozzá intézett kérdésekre nem tudott tiszta feleleteket adni. Hiába szóltak hozzá, ő csak egy helyben állt s nézett maga elé, mintha Lőrök tizedes véres alakját látta volna.

A boldogtalan tizedes lelki állapotára való tekintettel a tárgyalást nem lehetett magtartani. Keller Istvánt visszavezették a cselházába. Valószínűleg kórházba küldik s ha elmezavarából kigyógyul, akkor állítják újból hadbíróság elé.

Meg akarta mérgezni az urát.

— március 17.

Megdöbentő, részleteiben a hódmezővásárhelyi hitves-mérgezésekhez igen hasonló eset tartja most izgalomban a kedélyeket Csongrád városában. Szerencsére a mérgezési bűntett nem sikerült s a tettesek már a csongrádi járásbíróság börtönében ülnek és ha a vizsgálat befejeződik, átszállítják őket a szegedi kir. törvényszék börtönébe.

Fiatal asszony Eke Jánosné, a lány nevén Dózsa Francziska, aki ezen mérgezési merényletnek egyik főhőse. A tiltott vágy, — bűnös szerelem kergette belé ebbe a bűnténybe, mely csak a véletlenül mult, hogy nem sikerült.

A másik bűnös asszony Kovács Lajosné, Barna Anna, aki a mérget szerezte. A harmadik szereplő pedig Deheréra János, aki közvetett okozója volt a tragédiának, — Eke Jánosné szeretője. — Talán nem került volna napfényre az eset és el is tették volna láb alól az alkalmatlan férjet, Eke Jánost, ha egy névtelen feljelentés nem érkezik a hatóságokhoz.

Ezen feljelentés alapján aztán kutatni kezdett a csendőrség és kihallgatta, majd súlyos gyanuok alapján le is tartóztatta folyó hó 9 én Kovács Lajosnét, 11 én pedig az előbbi terhelt vallomása alapján Eke Jánosnét is. A két asszony kihallgatása folyamán aztán kiderült, hogy Kovács Lajosné, Eke Jánosné, megbízásából mérget szerzett Szentesen, állítólag egyik gyógyszer-tárból és a napokban hajtotta volna végre a bűnös fiatal asszony a gaztettet, megmérgezni, eltenni akarván láb alól az urát.

A mérgező minőségével még nincs tisztában a bíróság, de alig ha lesz, amit az asszonyok valottak, — tudniillik égetett bor, hanem más erős mérge, amit valahogy éjnek idején akartak az áldozat szervezetébe juttatni, eddig még ki nem derített módon. Találtak az asszonyoknál valami fecskendő-félet is, amivel az elkábítás után befocskendezéssel juttatták volna Eke János testébe a mérget.

A tett okául a fiatal asszony azt hozta fel, hogy idős urát nem szerette és Deherén János azt ígérte, hogy ha az utát elteszi láb alól, akkor a feleségét, akivel csak néhány napja kelet egybe — ott hagyja és vele, a régi szeretőjével fog összemenni lakni és ha a feleségétől a törvény elválasztja, az anyakönyvvezető előtt is megesküszik.

Szombaton délután Eke Jánosné vallomása alapján, úgy 5 óra körül, a csendőrök felkeresték Deheréra Jánost s kihallgatás végett előbb az iskolába kísérték; — mivel azonban itt tanu nem volt, aki előtt a kihallgatást megejthették volna, át akartak menni a község házába. E cselből az egyik csendőr, Törzsök Lajos, kiment az udvarra, hogy a lovakat felnyergelje, addig pedig Német Sámuel egyedül maradt Deherérával. Deheréra látva, hogy egyedül maradt a csendőrrel, előbb gorombáskodni kezdett, majd mikor figyelmeztette a csendőr, hogy viselje magát tisztességesen, torkolászni kezdte Német közcsendőrt, úgy, hogy a köpönyegét össze is tépte s az arcára intézett ütésekkel meg is sebesítette.

A csendőr csak fél kézzel védekezhetett, mert másik kezéből a karabélyt nem akarta kiengedni. Amikor azonban véletlenül úgy ütött Deheréra, hogy a csendőr beléharapott a kezébe, a fájdalom hatása alatt egy pillanatra elengedte a csendőrt, az kirántotta a kardját és a halantékon felül le a fülég egy hosszú és súlyos vágást mért Deheréra fejére. Amikor pedig a zajra a künn foglalkozó csendőr besietett, Deheréra felesége a nyitott ablakon beugrott s most már mind a két csendőrt megtámadták.

Törzsök az asszonyt igyekezett kituszkolni és védekezett Deheréra ütése ellen, amikor a másik csendőr, Német Sámuel, egy másik fejjavágással végre ártalmatlanná tette a merénylőt, akit súlyos sebével be szállították a csongrádi kórházba.

Március 15 az ispotályi iskolában.

március 17.

Az ispotályi leányiskolában a március 15-iki nemzeti nagy ünnep sok szüle jelenlétében a következő műsorral tartott meg:

1. Hymnusz Énekeltek a növendékek.
2. Márciusi események: „Magyar lányok párbeszéde a március 15-iki nemzeti ünnep”. Személyi: Kálmántól. Előadták: Szilágyi Róza, Ignézi Mária, Dézsi Erzsébet és Nagy Erzsébet VI. osztályu növendékek.
3. Március 15. Szabó Antaltól. Szavalt: Géder Juliánna VI. osztályu növendék.
4. Riadó, Czuczor Gergelytől. Szavalt: Mészáros Borbála VI. osztályu növendék.
5. Március 15. Erdélyi Istvántól. Szavalt: a Kiss Erzsébet VI. osztályu növendék.
6. A magyar nép kesergője, Pósa Lajostól. Szavalt: Tóth Róza VI. osztályu növendék.
7. Talpra magyar! Petőfi Sándortól. Szavalt: Takács Margit VI. osztályu növendék.
8. Klapka induló. Fel, fel vitézek... Énekeltek a növendékek. 9. Előrel! Tóth Kálmántól. Szavalt: Károlyi Erzsébet VI. osztályu növendék.
10. Lobogjon a magyar zászló, Pósa Lajostól. Szavalt: Komádi Erzeike I. osztályu növendék.
11. A gólyához, Tompa Mihálytól. Szavalt: Tokai Róza V. osztályu növendék.
12. Legszébb áldozat. Dr. Varga Bálinttól. Szavalt: Komádi Mariska II. osztályu növendék.
13. Édes hazám! Lisznyai Kálmántól. Szavalt: Szabó Erzsébet II. osztályu növendék.
14. Március 15. Kósa Barnától. Szavalt: Kardos Erzsébet V. osztályu növendék.
15. Tied vagyok, tied hazám, Petőfi Sándortól. Szavalt: Mike Eszter, azután énekeltek a növendékek.
16. Intés, Erdélyi Jánostól. Szavalt: Horvath Erzsébet VI. osztályu növendék.
17. Magyarország, Pósa Lajostól. Szavalt: Bőr Zsuzsanna II. osztályu növendék.
18. Március 15. Szabolcska Mihálytól. Szavalt: Rácz Margit V. osztályu növendék.
19. Damjanics özvegye. Heteyi Gáborától. Szavalt: Erdődi Margit. VI. osztályu növendék.
20. Az aradi nap. Lévai Józseftől. Szavalt: Tóth Mária V. oszt. növ.
21. Az aradi vértanúk. Dal. Énekeltek a növendékek. 22. Gabányi Árpádtól. Szavalt: Nagy Juliánna VI. osztályu növendék.
23. Az én hazám. Mindszenty Gedeontól. Szavalt: Grosch Anna II. osztályu növendék.
24. Hová megy a vándor fecske? Pósa Lajostól. Szavalt: Kopányi Mariska I. osztályu növendék.
25. Nagy a világ. Horkai Antaltól. Szavalt: Kónya Eszter I. osztályu növendék.
26. Fohász. Dobos Jánostól. — Szavalt: Simon Margit I. osztályu növendék.
27. Ezer éve. Pósa Lajostól. Szavalt: Kopányi Juliska II. osztályu növendék.
28. Magyar leányokhoz. Lampert Gézától. Szavalt: Kovács Margit. VI. osztályu növendék.
29. Kik voltak a honvédek. Tóth Kálmántól. Szavalt: Vécsey Irma V. oszt. lyu növendék.
30. Nyugosznak ők a hősiak.

Dal. Énekeltek a növendékek. 31. A viágosi fegyver letétel, Varga Ottótól. Szavalt: Papp Zsuzsanna VI. osztályu növendék. 32. Kossuth halála, Szabolcska Mihálytól. Szavalt: Balogh Juliánna V. osztályu növendék. 33. Meghalt Kossuth, Pósa Lajostól. Szavalt: Csikos Eszter V. osztályu növendék. 34. Kossuth Lajos szent sírjára, Pósa Lajostól. Dal. Énekeltek a növendékek. 35. Hősök sírja, Gyulai Páltól. Szavalt: Bárdi Erzsébet V. osztályu növendék. 36. Március 15., Fejes Istvántól. Szavalt: Csányi Mária VI. osztályu növendék. 37. Csatafal, Petőfi Sándortól. Szavalt: Ungvári Erzsébet V. osztályu növendék. 38. Honleány, Rudnyánszky Gyulától. Szavalt: Harsányi Juliánna VI. osztályu növendék. 39. A lengyel anya, Tóth Kálmántól. Szavalt: Kripkó Erzsébet VI. osztályu növendék. 40. Csak magyarok legyünk, Dalmadi Győzöttől. Szav. Megyeri Emilia VI. o. növ. 41. Ki volt nagyobb? Tóth Kálmántól. Szavalt: Szabó Zsófia V. osztályu növ. 42. A nemzet követe Bécsben, Dolinszky Gyulától. Szavalt: Süveg Jolán VI. osztályu növendék. 43. Kossuth Lajos sírban pihen, Dombó Lajostól, dal: énekeltek a növendékek. 44. A magyar nyelv, Pósa Lajostól, szavalt: Tibai Veron VI. osztályu növendék. 45. Kossuth lovagok dala, Dózsa Györgytől. Szavalt: Varga Vilma V. osztályu növendék. 46. A kivándorló magyarokhoz, Bárdosi Margittól. Szavalt: Pál Etel V. osztályu növendék. 47. Szózat. Énekeltek a növendékek. 48. Adjon Isten a magyarnak jó napot! Losonczy Lászlótól. Énekeltek a növendékek. 49. Rákóczi induló. Énekeltek a növendékek.

Herczeg János, V. VI. osztályu tanító Szathmáry Julia, tanítónő.

REGÉNYCSARNOK.

Touts les trois.

Szerelmi történet csalódással, de szivrepedés nélkül.

Francziából *Labelle* után.

Ni, ni! Megvan! Ha Raoul ur, aki nek én az ortografiáját rendbe hozom, kilátással kecsegteti magát, mennyivel nagyobb előnyöm lehet nekem, az ismert „vas álarcos”-nak, aki a pompás „Pillangó” cikkeit szolgáltatja.

Megpróbáltam talpra állítani a szerencsémét s az lett a vége, hogy Leona kisasszony kinevetett. Raoul ur förtelmes sürü bozontos üstökkel volt megáldva, hajló derékkal, széles vállal, fekete nagy szemmel (minő közönséges!) és a fiatal hölgy belebolondult. Ugy szerettem volna neki megmondani: Olvasná el angyal a Raoul ur cikkeit eredetben, akkor meglátná: ki vagyok én és kicsoda Raoul? Nyugodjál meg derék Cyrano, a fiatal gavallér azzal bir, amivel te nem vagy megáldva!

III.

„Harmincz éves vagyok!” — szólott egy délelőtt íróasztala előtt ülve a „Vas álarcos” s elgondolkozott: ki lesz a harmadik? A haj sürűsége veszt hajdani gazdagságából s ha egyszer a haj is elhagyja, eltűnnek az évek is s velők a remény a jövő boldogságára.

Pedig most igazán érezte a vágyat a jövő boldogságra. Nem volt poéta, de mindig belekezdett egy-egy új költeménybe: „Hozzá!” — Csak azt nem tudta szöke-é, vagy barna, akit óhaj? Egy halmaz hölgy-

fotografiát léptetett elő tekintete előtt s egyet sem talált méltónak arra, hogy „harmadik” lehessen.

Odafordult a kis sárga Fifihez s megszólította: No, kis sárga madaram, én hoztam neked diszes palmaágot gyönyörűségére s te nem hozod nekem, amit én óhajtok. Elégedetlen vagy velem, en megveled Így kettősben te veled s a palmaággal igen költői az élet, de nem elég mulatságos.

Amint a „Vas álarozos” így eltöprengett sorsa fölött s elgondolta, hogy az operai énekesnők és drámai művésznők után — kik a nőien élet egyes rövid stációihoz hasonlítanak — kell jönni a nagy stációknak, mely a sirig tart. Hogy éri el ezt a stációt?

Egyszerre kopogtatás hallatszik a szoba ajtaján s a mondott „szabad”-ra belép egy idősebb hölgy egy fiatalabbal, kinok fején egész széke hajkorona, szemében a kék nefelejts, arcán a jóság.

Az idősebb hölgy bemutatta magát, mint a szomszéd utczai nevelő-intézet tulajdonosnőjét s Clary Ameile fiatal barát-nőjét, intézete egyik tanárnőjét, ki egyelőre szállást keres, mert az intézetben ez időben benlakás nincs.

A harmincz éves fiatal ur mosolyogni kezdett s bemutatta magát, mint a „Figaró” dolgozótársát.

— Akkor ön bizonyára ismeri a „Vas álarozos”-t is? — kérdezte kíváncsian a fiatal hölgy.

— Hogyne ismerném!

— Ugyan kérem, milyen ember?

— Én csak a legjobbat mondhatom róla. Van elég szellem is...

— Oh nagyon sok, épen az a szellem, mely meghódított s titkos csodálójává tett. A mai életet, a mai züllött existenciákat, a változó nézeteket, a pillangó módjára csapongó férfiatlan férfiakat senki sem festi érkesebben, mint a „Vas álarozos”.

— Vigyázz Amelie! Ne áruld el érzelmeidet, mert bajod lehet s elötoppanhat tanukra hivatkozva maga az érdekelt.

— Oh, a „Vas álarozos” nem toppanhat elő, mert az ő külseje távol áll a szellemétől. Nem tulságosan nagy száj, nem tulságosan nagy orr, nem tulságosan elhízott termet. egyéb ismertető jele nincs

— De a szelleme megaranyozza?

— Ön, kisasszony, mert azt hiszem még nincs ferjné, bizonyára nem aranyozná be ezt az érdektelen porhüvelyt!

(Folyt. köv.)

M. A. Vasutak menetrendje

1904. évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:	idő ó.	F
Budapest felé (vegyesvonat)	d. u. 8	80
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u. 4	16
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel 8	57
Budapest—Nagyvárad felé.	d. u. 12	07
Budapest—Nagyvárad felé.	este 10	81
P.-Ladány—Nagyv. felé minden kedd	d. e. 11	12
Osak P.-Ladányig	este 8	10
Osak P.-Ladányig motor menet	reggel 5	08
Szatmár—Máramarossziget felé	d. u. 8	56
Osak Szatmárig (gyorsvonat)	este 6	41
Osak Szatmárig (teher v. szem.-száll. v.)	este 7	56
Szatmár—Máramarossziget felé	éjjel 2	50
Szatmár—Máramarossziget felé (gyorsv.)	d. u. 12	07
Osak Szatmárig	reggel 5	10
Miskolcs—Kassa felé	reggel 8	18

Miskolcs—Kassa felé	este 6	58
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u. 4	11
Osak Nyíregyházaig.	d. u. 2	10
m. áll. vasutól	reggel 5	35
vasártérről	reggel 5	44
m. áll. vasutól	d. e. 8	09
vasártérről	"	18
m. áll. vasutól	"	11 07
vasártérről	"	11 16
m. áll. vasutól	d. u. 12	11
vasártérről	"	12 21
m. áll. vasutól	"	4 25
vasártérről	"	4 38
m. áll. vasutól	este 6	46
vasártérről	"	6 58
Füzes-Abony felé m. áll. vasutól	reggel 4	36
Füzes-Abony felé vasártérről	"	4 56
Ohat-Kócs—Polgár felé m. áll. vasutól	d. u. 4	49
Ohat-Kócs—Polgár felé vasártérről	"	4 28
Derecske—Nagy-Léta felé	reggel 9	26
Derecske—Nagy-Léta felé	"	4 31

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 37 p.-kor induló gy.-v.	d. u. 1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor induló sz.-v.	este 6	40
Az este 10 óra 31 p.-kor induló sz.-v.	reggel 5	45
A délután 4 ó. 16 p.-kor induló gyorsv.	este 9	55

Budapestről Debreczenbe indul:

A délután 12 ó. 6 p.-kor érkező gyorsv.	reggel 7	26
A délután 3 ó. 29 p.-kor érkező szem.-v.	"	9
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gyorsvonat	d. u. 2	—
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	este 7	06
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	"	9 15
P.-Ladányig gyorsvonat átállítással	d. u. 12	06

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől (gyorsvonat)	d. u. 8	29
Budapest—Nagyvárad felől	este 6	26
Budapest—Nagyvárad felől (gyorsvonat)	éjjel 2	24
Budapest Nagyvárad felől	d. u. 2	15
Osak P.-Ladánytól	reggel 7	45
Osak P.-Ladánytól motor menet	"	5 08
Kolozsvár—Nagyvárad felől	"	7 26
Osak Szatmárról (gyorsvonat)	"	8 48
Osak Szatmár felől	d. e. 11	37
Osak Máramarossziget felől (gyorsvonat)	d. u. 8	55
Osak Máramarossziget felől	este 10	11
Máramarossziget—Szatmár felől	"	6 40
Osak Szatmár felől	reggel 7	30
Kassa—Miskolcs felől	d. e. 1	31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	este 7	50
Kassa—Miskolcs felől	d. u. 8	48
Osak Nyíregyháza felől	reggel 7	38

vasártérről	reggel 7	32
m. áll. vasutra	"	7 40
vasártérről	d. e. 11	18
m. áll. vasutra	"	11 22
vasártérről	d. u. 1	45
m. áll. vasutra	"	1 52
vasártérről	"	8 27
m. áll. vasutra	"	8 34
vasártérről	este 6	05
m. áll. vasutra	"	6 12
vasártérről	"	9 50
m. áll. vasutra	"	9 57
Füzes-Abony felől vasártérről	d. u. 8	34
Füzes-Abony felől m. áll. vasutra	"	8 36
Ohat-Kócs—Polgár felől vasártérről	reggel 7	44
Ohat-Kócs—Polgár felől m. áll. vasutra	reggel 7	54
Derecske—Nagy-Léta felől	"	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u. 8	19

Pályázat.

A lemondás folytán megüresedett ipartestületi kézbesítői állásra pályázat hirdettetik.— Javadalmazás: évi 720 korona. Az állásra csakis helybeli önnálló mesterek pályázhatnak. Pályázati határidő 1905 április 1-ig. A pályázati kérvények az ipartestületi jegyzőhöz adandók be.

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-cigarett hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

Serravallo
KINA-BORA VASSAL.
Erdőttó szer gyengélkedők, vérszegények és károsodók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.
Kiválóan jó ízű.
Több mint 2000 orvosi elismerő nyilatkozat. Kapható:
J. Serravallo-nál
Triest-Bozola.
A gyógytárakban pedig 1/2 Mt. a 3 kor. 40 fill. -ért
1 . . . 4 . . . 40 . . .

MATTONI FELE
BUDAI
KESERUVIZ
legjobb hajtószer.
Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

A dr. Borsos-féle
Hajszesz és Hajkenőcs
biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.
1 üveg Hajszesz ára 1-2 kor
1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.
Kapható:
MIHALOVITS J.
gyógyszertárában
DEBRECZEN,
Főtér 31. szám.

BRAZAY FELE
SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további
szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott
szög 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pen-
tesanválaszolunk, ha a szükséges
postabélyeg bekezdetik.
Apró hirdetések előre fizetendők.

ÓRIÁS golyvás galambok és fajbaromfi kel-
tető tojásai kapható. Pacsirta-utca 42.

ELADÓ KÖNYVEK. Gracza György „Szabad-
ság harc története” 5 kötet és Platen „Uj-
gyógyimódot” 2 kötet. Mindkét műdiszki-
adásban igen jutányos árban eladó. Czim a
kiadóhivatalban.

ELADÓ TAKARMÁNY. Körülbelül 300 ^{ny} jó
minőségű Lóhere egy kazalban eladó a Birü-
határban fekvő birtokon. Értekezhetni Klein
Mórral N. Kállóba.

Megérkeztek !!

a tavaszi idényre a legújabb
Női divatszövetek,
Gyapju és borduros Delainek
50 kr-tól feljebb.

Bluse selymek,
Divatos ruhadiszek,
Csipkék, szalagok és bélésárak

Szabó Lajos Fiai cégénél

— Debreczen, Rósa-tér. —

Kerestetik!

egy nagy, vagy

két kisebb szoba

egyleti helyiségnek,

olcsó házbérért.

Értekezhetni

a városi nyomdában.

Az általánosan elismert kitűnő

Mohai Ágnes

természetes gazdag szénsavtartalmu
ásványviz, amely összetételénél fogva
a forgalomban levő külföldi vizekkel
szemben z első helyen áll, ugy azo-
kat minden tekintetben felülmulja
főraktára:

Máyer Jenőnél

1 literes üveg 19 kr.

1/2 ” ” 13 ”

mélyen leszállított áron kapható.

Uj! Megnyílt!! Uj!

a Kossuth-utczai Maradék áruház

olcsóbb minden végeladásnál.

Mint hogy kizárólag rőfös árut rendezünk
be, a raktáron levő összes czipő, kalap, női
és férfi fehérneműek, miederek, kesztyű,
nyakkendő, harisnya, női és fiu ruhák,
esernyők stb. fél árban árusítjuk el.

Uj!

Székely Jenő és Társa utódai

Kossuth-utca 15. sz., Gyógyszertárral szemben.

Uj!

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek, arató gépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

a magyar kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynökségénél

Budapest, V. Váczi-körut 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

ÜZLET MEGVÉTEL!

Piacz-utca 7. sz. és Lovass és Ladányi-féle
Kossuth-utczán létezett divatáru üzleteket megvettük.

Az összes raktáron levő áruk
rendkívüli olcsó áron eladatnak.

A részletes eladás e hó 13-án
hétfőn kezdetét vette Piacz-utca 7.
szám, a Vecsey-házban.

Donogán és
Somossy

állandó főüzlete.

Kistemplom-bazár.